

AUDİTOR RƏYİ

AUDİTOR OPİNİON

SERİYA BV № - SA/065

BOKT "KREDEX" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətin Rəhbərliyinə :

Maliyyə hesabatları haqqında

Rəy. Mən, BOKT "KREDEX" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətin 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, məcmu galirlər haqqında hesabatdan, kapitalda dəyişiklikləri haqqında hesabatdan və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan, habelə uçotu siyasetinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeyidlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışam.

Hesab edirəm ki, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları BOKT "KREDEX" QSC-in 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətdi aspektlərdə ədalətli əks etdirir.

Rəy üçün əsaslar. Mən, auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışam. Bu standartlar üzrə mənim məsuliyyətim əlavə olaraq hesabatimin "Maliyyə hesabatlarının auditini auditorun məsuliyyəti" bölməsində təsvir edilir. Mən Azərbaycan Respublikası maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normaların tələblərinə uyğun yerinə yetirmişəm. Hesab edirəm ki, əldə etdiyim audit sübutları rəyimi əsaslandırmak üçün yetərlidir və münasibdir.

Əsas audit məsələləri. Əsas audit məsələləri mən peşəkar mühakiməmə görə cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditində on əhəmiyyətli məsələlərdir. Bu məsələlər maliyyə hesabatlarının auditini baxımından və maliyyə hesabatlarına dair rəyimin formalasdırılmasında bütövlükdə nəzərə alınmışdır və mən bu məsələlərə dair ayrılıqda rəy vermirəm.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti. Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının IFRS (Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına) uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrimcə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zoruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda rəhbərlik Cəmiyyətin ləğv və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı, yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fasılısız fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasılısız fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasılısız fəaliyyət prinsiplərinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. İqtisadi suyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarını verilmə prosesinə nəzarət görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti Mənim məqsədim maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olna olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimə daxil olan auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zamanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif moveud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmşə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yaranan bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə təqdim edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qorarlarına təsir etmə etməli olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir. Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının 22 dekabr 2021-ci il tarixli SA/065 sayılı İcaza qeydiyyatı ilə fəaliyyət göstərən sərbəst auditor Vəli Oruc oğlu Bayramov Müştəqil auditor rəyini 15 may 2025-ci il tarixində tərtib etmişdir.

Sərbəst auditorun ünvanı: Balıq səhmdarlıq M. Əlizadə küçəsi ev 35

Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının
Sərbəst auditoru

Vəli Oruc oğlu Bayramov

**KREDEX” QSC Bank Olmayan Kredit Təşkilatın 31 dekabr 2024-ci il tarixinə Maliyyə vəziyyəti
haqqında Balans Hesabatı**
Min manatla

AKTİVLƏR		2024	2023
1	Nağd vəsait və hesab qalıqları	33,9	25,15
2	Müştərilərə verilən kreditlər	11986,76	6629,3
3	Müştərilərə verilən kreditlər üzrə mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün xüsusi ehtiyat	-179,47	-97,64
4	Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	103,1	63,02
5	Digər aktivlər	299,44	147,85
	Aktivlərin cəmi	12243,73	6767,68
PASSİVLƏR			
	Öhdəliklər		
1	Bankların kreditləri,	2271,24	2647,73
2	Mərkəzi idarəetmə orqanlarının vəsaitləri	0,00	0,00
3	Digər öhdəliklər	8374,56	3096,84
	Öhdəliklərin cəmi	10645,8	5744,57
KAPITAL			
1	Nizamnamə kapitalı	300,00	300,00
2	Keçmiş illərin xalis mənfəəti (zərəri)		
3	Cari ilin xalis mənfəəti (zərəri)	1297,93	723,11
4	Kapital ehtiyatı		
5	Ehtiyatlar		
6	Kapitalın cəmi	1597,93	1023,11
7	Öhdəliklər və kapital	12243,73	6767,68

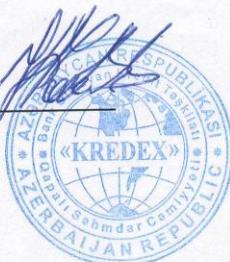
Maliyyə hesabatları Rəhbərlik tərəfindən təsdiqlənmiş və onun adından imzalanmışdır:

Direktor

Namiq Baxışov

Baş Mühasib

Xatirə Mehdiyeva

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə Mənfəət və Zərər Hesabatı

		2024	2023
1	Faiz gəlirləri, cəmi	3348,07	1973,21
2	Faiz xərcləri cəmi:	-844,62	-401,89
3	Xalis faiz gəliri	2503,45	1571,32
4	digər qeyri-faiz gəlirləri	370,58	93,95
5	Qeyri-faiz xərcləri, cəmi	-1166,17	-739,93
5,1	İşçilər üzrə xərclər	746,02	411,18
5,2	Amortizasiya	23,18	11,01
5,3	Ümumi və inzibati xərclər	269,72	206,22
5,4	digər qeyri-faiz xərcləri	127,25	92,08
5,5	vaxtı keçmiş kreditlər üzrə ehtiyatlara ayırmalar	-84,16	-19,44
6	Mənfəət vergisi xərcindən əvvəl mənfəət	1623,7	905,9
7	Mənfəət vergisi xərci	-325,77	-182,79
8	Vergilər ödənilidikdən sonra xalis mənfəət	1297,93	723,11
9	İl üzrə mənfəət	1297,93	723,11

Maliyyə hesabatları Rəhbərlik tərəfindən təsdiqlənmiş və onun adından imzalanmışdır:

Direktor

Namiq Baxışov

Baş Mühasib

Xatirə Mehdiyeva

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə Kapitalda dəyişiklər haqqında Hesabatı

	Nizamnamə kapitalı	Kapital ehtiyatları	Bölüşdürülməmiş mənfəət/zərər	Cəmi capital
31/12/2022- ci il tarixinə	300		612,07	912,07
Qalıq				
Ödənilmiş dividend			-612,07	-612,07
Xəliş mənfəət			723,11	723,11
31/12/2023- cü il tarixinə	300		723,11	1023,11
Qalıq				
Ödənilmiş dividend			-723,11	-723,11
Xəliş mənfəət			1623,7	1923,7
31/12/2024- cü il tarixinə	300		1297,93	1597,93
Qalıq				

Maliyyə hesabatları Rəhbərlik tərəfindən təsdiqlənmiş və onun adından imzalanmışdır:

Direktor

Namiq Baxışov

Baş Mühasib

Xatirə Mehdiyeva

**31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında Hesabatı
Min manatla**

		2024	2023
ƏMƏLİYYAT FƏALIYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAITLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Alınmış faiz gəlirləri		818,93	1978,04
Ödənilmiş faiz xərcləri		-679,73	-385,23
Alınmış digər gəlirlər		327,53	93,95
Müştərilərə verilmiş xalis kreditlər		-3016,51	-1989,84
Qabaqcadan ödəmələr		50,37	133,41
Ödənilmiş əmək haqqı və sosial ayırmalar		-746,01	-411,18
Ödənilmiş inzibati və digər əməliyyat xərcləri		-396,97	-317,55
Ödənilmiş mənfəət vergisi		-137,59	-116,99
Əməliyyat fəaliyyətindən əldə edilən xalis pul vəsaitləri		-3779,98	-1015,59
INVESTISIYA FƏALIYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAITLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin alınması		-65,94	-61,10
Əmlak və avadanlıqların satışından daxil olan gəlir			
İnvestisiya fəaliyyətinə yönəlmüş xalis pul vəsaitləri		-65,94	-61,10
MALİYYƏLƏŞDIRİLMƏ FƏALIYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAITLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Digər əməliyyatlar üzrə gələcək dövrün gəlirləri		1649,42	482,25
Digər əməliyyatlar üzrə hesablanmış ödəniləcək məbləğlə		-561,44	-193,69
Əməliyyat fəaliyyətindən əldə edilən xalis pul vəsaitləri			
Borc vəsaitlərinin əldə edilməsi		4485,1	1499,84
Borc vəsaitlərinin geri ödənilməsi		-686,96	-346,56
Ödənilmiş dividend		-686,96	-612,08
Maliyyələşdirilmə fəaliyyətindən daxil olan xalis pul vəsaitləri 3555,10			1056,84
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərində xalis (azalma)/artım		8,76	19,84
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, dövrün əvvəlinə		25,15	44,99
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, dövrün sonuna		33,91	25,15

Maliyyə hesabatları Rəhbərlik tərəfindən təsdiqlənmiş və onun adından imzalanmışdır:

Direktor

Namiq Baxışov

Baş Mühasib

Xatırə Mehdiyeva

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Xatırə Mehdiyeva".

AUDİT HESABATI

Bakı şəhəri

15 may 2025-ci il

Qeyd 1: Əsas fəaliyyət növləri

Bank olmayan kredit təşkilatı "KREDEX" QSC (bundan sonra "Kredit təşkilatı") 17/07/2013-cü il tarixdə 1303322541 sayılı VÖEN alaraq dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

BOKT"KREDEX"QSC Azərbaycan Mərkəzi Bankının ("AMB") 08 iyun 2021-ci il tarixli BKT-19 sayılı lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir. Kredit təşkilatının əsas fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasında kommersiya və fərdi müştərilər üçün kreditlərin verilməsindən ibarətdir.

BOKT"KREDEX"QSC-nin hüquqi ünvani aşağıdakı kimidir: Azərbaycan Respublikası, Bakı şəh., Nərimanov rayonu, A.M.Cümə küçəsi 44B, A5 qeyri-yaşayış sahəsi

31 dekabr 2024-cü il vəziyyətinə BOKT"KREDEX"QSC-nin 38 işçisi vardır.

31 dekabr 2024-cü il tarixə BOKT"KREDEX"QSC-nin müştərilərin sayı 9973 nəfər fiziki və hüquqi şəxslərdir.

Qeyd 2: BOKT"KREDEX"QSC-nin əməliyyat mühiti

Azərbaycan iqtisadiyyatı önməli dərcədə neft qiymətlərinən asılıdır və iqtisadiyyatın bütün sahələri, o cümlədən bank sektorу, neft qiymətlərindəki dəyişikliklərin təsirinə məruz qalır. Azərbaycan Respublikasında iqtisadi sabitliyin gələcək perspektivləri böhranının Azərbaycan iqtisadiyyatına təsirini azaltmaq üçün Hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi tədbirlərin effektivliyindən, eləcə də Kredit təşkilatının nəzarətində olmayan hüquqi, normativ və siyasi hadisələrdən xeyli dərcədə asılıdır. Bundan əlavə, iqtisadi şərait maliyyə bazarlarında fəaliyyətin həcmi məhdudlaşdırılmışda davam edir. Maliyyə vasitələrinin bazar qiymətləri, könüllü alıcı və satıcıların iştirak etdiyi səmərəli aktiv bazarda müəyyən edilə bilən dəyərini eks etdirməyə bilər. Bu səbəbdən, Rəhbərlik zəruri hesab etdikdə, ədalətli dəyərlərin ən dəqiq təxminlərini eks etdirmək məqsədilə bazar qiymətlərini dəqiqləşdirmək üçün mövcud bazar məlumatlarından istifadə etmişdir.

Qeyd 3: Hesabatların tərtib edilməsinin əsasları

Maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsinin əsasları:- Hazırkı maliyyə hesabatları, Beynəlxalq Mühasibat Standartları Şurasının dərc etdiyi Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına ("BMHS"), o cümlədən Beynəlxalq Mühasibat Standartları Komitəsinin dərc etdiyi Beynəlxalq Mühasibat Standartlarına ("BMS") və Daimi Şərhələr Komitəsinin dərc etdiyi Şərhələr uyğun olaraq tərtib edilmişdir.

Bu maliyyə hesabatları həmin mühasibat qeydləri əsasında hazırlanmış və BMHS-ə uyğun şəkildə düzəldilmişdir Qiymətləndirmə əsasları

Maliyyə Hesabatları ilkin dəyər prinsipi əsasında hazırlanmışdır, bir istisna ilə ki, satılı bilən maliyyə aktivlərin qiyməti ədalətli dəyər, əsasında təqdim olunur. Maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan manatı ilə ölçülmüşdür. Başqa cür göstəriləmədiyi hallarda, manat ilə ifadə edilən maliyyə məlumatları ən yaxın minliyə kimi yuvarlaqlaşdırılmışdır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında, hesabat tarixində aktiv və passivlərin qeyd olunmuş məbləğlərinə, şərti aktiv və passivlərin açıqlanmasına və hesabat dövründə golir və xərclərin qeydə alınmış məbləğlərinə təsir edən təxminlərin, eləcə də fərziyyələrin istifadə edilməsi tələb olunur. Bu təxminlər Rəhbərliyin cari hadisələr və fəaliyyət barəsində mövcud biliklərinə əsaslanısa da, faktiki nəticələr sonda həmin təxminlərdən fərqlənə bilər.

Qeyd 4: Mühasibat uçutunun mühüm prinsipləri

Hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında aşağıdakı mühüm mühasibat prinsipləri tətbiq edilmişdir:

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə bir gün ərzində nağd vəsaitlərə çevrilə bilən məbləğlər daxildir. Bloklaşdırılmış məbləğlər pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinən çıxarılmışdır.

Pul vəsaitlərinə və onların ekvivalentlərinə əskinaslar və sikkə pullar, banklarda saxlanılan məhdudlaşdırılmamış hesab qəliqləri (nostro hesablar) və ödəniş müddəti üç aydan az olan yüksək lикvidli maliyyə aktivləri daxildir ki, onların ədalətli dəyərinin dəyişmə riski çox aşağıdır və Bank tərəfindən qısamüddətli öhdəliklərin idarə olunmasında istifadə edilir.

Verilmiş kreditlər və avanslar və kredit zərərləri üzrə ehtiyatlar.

Kredit təşkilatı tərəfindən bilavasitə borcalana və ya sub-iştirakçı agentinə pul ayırmaqla verilmiş kreditlər,

Əməliyyat aktivləri kimi qeydə alınan dərhal və ya qısa müddət ərzində satılmaq niyyəti ilə verilmiş kreditlərdən fərqli olaraq, Kredit təşkilatının verdiyi kreditlər kimi təsnif edilir. Bütün kreditlər və avanslar borcalanlırlar pul verildiyi zaman qeydə alınır.

Kreditlərlə bağlı digər öhdəliklər.

Kredit təşkilati, fealiyyətin adı gedisində akkreditivlər və zəmanətlər kimi kreditlərlə bağlı digər öhdəliklərlə üzləşir. Bu cür öhdəliklərdə zərərlərin yaranması ehtimal edildikdə, Kredit təşkilatı onlar üzrə xüsusi ehtiyat yaradır.

Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli investisiya kağızları.

Likvidlik ilə bağlı, yaxud faiz dərəcələrində, valyuta məzənnəsində və ya qiymətli kağızların dəyərlərində dəyişikliklərin edilməsi zərurətinə cavab olaraq hər an satılı bilən və qeyri-müəyyən müddət ərzində saxlanması nəzərdə tutulan qiymətli investisiya kağızları satış üçün nəzərdə tutulan kimi təsnif edilir. Rəhbərlik qiymətli investisiya kağızlarının müvafiq təsnifatını alqı zamanı müəyyən edir. Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli investisiya kağızlarının ədalətli dəyərindəki dəyişikliklər nəticəsində yaranan realizasiya olunmamış gəlirlər və zərərlər, iştirakçı kapitalında dəyişikliklər hesabatında qeyd olunur. Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli investisiya kağızları satıldıqda, ədalətli dəyər üzrə yiğilmiş müvafiq düzəlişlər, satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli investisiya kağızları üzrə gəlir kimi (zərəri çıxmazla) mənfəət və zərər hesabatında qeyd olunur. Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli investisiya kağızları üzrə əldə edilən faiz, mənfəət və zərər hesabatında satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli investisiya kağızları üzrə faiz gəlirləri kimi qeyd olunur. Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli investisiya kağızlarının bütün müntəzəm alqıları və satışları, Kredit təşkilatı aktivləri almaq və ya satmaq öhdəliyini üzərinə götürdüyü əməliyyat tarixində qeydə alınır.

Qeyd 5 : Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	2024	2023
CƏMİ	33,91	25,15

Qeyd 6 : Torpaq, tikili, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər: (Balans dəyərlə)

Torpaq, tikili və Binalar Maşın Nəqliyyat Digər Cəmi
avadanlıqların məbləği və təkilişlər və avadanlıq vastələri

01.01.2024-cü il qalıq dəyərlə	28436,19	29083,33	3840,56	61360,08
Daxil olma 2024-cü il	0	43767,24	0	2298,64
Xaric olma 2024-cü il	0	0	0	0
Amortizasiya 2024-cü il	0	-11790,00	-8725,00	-1206,88
01.01.2025-ci il qalıq dəyərlə	0	60413,43	20358,33	4932,32
				85704,08

Qeyri-maddi aktivlər

Alınmış qeyri-maddi aktivlərin uçtuğu yiğilmiş amortizasiyanın və dəyərsizləşmə ilə bağlı zərərlərin məbləğinin silinmiş dəyəri əsasında aparılır.

Program təminatı üzrə əldə edilmiş lisensiyalar həmin program təminatının alınması

və tətbiq edilməsi üçün çəkilmış xərclər əsasında kapitallaşdırılır.

Amortizasiya qeyri-maddi aktivlərin hesablanmış faydalı istifadə müddətləri üzrə düz xətt prinsipi əsasında mənfəət və ya zərərlərə aid edilir. Onların texmin edilən faydalı istifadə müddəti 5 – 10 il təşkil edir.

Qeyri-maddi aktivlər: (Balans dəyərlə)

Qeyri-maddi aktivlər məbləği İstifadə müddəti məlum Cəmi
Qeyri-maddi aktivlər məbləğin olmayı

01.01.2024-cü il qalıq dəyərlə	1654,00	1654,00
Daxil olma 2024-cü il	17210,00	17210,00
Xaric olma 2024-cü il	0	0
Amortizasiya 2024-cü il	-1456,33	-1456,33
01.01.2025-ci il qalıq dəyərlə	17407,67	17407,67

Binalar və avadanlıqlar, yiğilmiş köhnəlməni və lazımlı olduqda ehtimal olunan zərər üçün ehtiyatları çıxmışla maya dəyərində və ya yenidən qiymətləndirilmiş dəyərdə qeydə alınır. Yenidənqiymətləndirmə, aktivin xalis qalıq dəyərini bazar dəyərinə oxşar dərəcədə yenidən qiymətləndirmək üçün nəzərdə tutulmuşdur. Binalar və avadanlıqların satışından əldə olunan gölirlər və zərərlər, onların balans dəyərinə istinadən müəyyən edilir və satış üzrə gəlir/(zərər) müəyyənləşdirilərkən nəzərə alınır. Təmir və saxlanma xərcləri, xərclər çəkildikdə mənfeət və zərər hesabatına silinir. İcarəyə götürülmüş binanın təmir xərcləri icarə müddətinə uyğun olaraq mənfeət və zərər hesabatına silinir.

Köhnəlmə. Köhnəlmə bərabər aşınma principinə əsasən binalar və avadanlıqlara onların təxmin edilən faydalı xidmət müddəti ərzində aşağıdakı kimi hesablanmışdır:

	İl	%
- binalar	40	7
- maşın və avadanlıqlar-	5	20
- mebel və təsərrüfat inventarlar	5	20
- nəqliyyat vasitələri	4	25
- digər avadanlıq	5	20
- qeyri-maddi aktivlər	10	10

Qeyd 7: Müştərilərə verilmiş kreditlər

Verilmiş kreditlər və avanslar və kredit zərərləri üzrə ehtiyatlar.

Kredit təşkilatı tərəfindən bilavasitə borsalana və ya sub-iştirakçı agentinə pul ayırmış kreditlər, əməliyyat aktivləri kimi qeydə alınan dərhal və ya qısa müddət ərzində satılmaq niyyəti ilə verilmiş kreditlərdən fərqli olaraq, Kredit təşkilatının verdiyi kreditlər kimi təsnif edilir. Bütün kreditlər və avanslar borsalana lara pul verildiyi zaman qeydə alınır.

Kreditlərlə bağlı digər öhdəliklər.

Kredit təşkilatı, fəaliyyətin adı gedisində akkreditivlər və zəmanətlər kimi kreditlərlə bağlı digər öhdəliklərə üzləşir. Bu cür öhdəliklərdə zərərlərin yaranması ehtimal edildikdə, Kredit təşkilatı onlar üzrə xüsusi ehtiyat yaradır.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar

	2024-cü il (min azn)	%	2023-cü il (min azn)	%
Cari kreditlər :	11146,75	93.57	6497,30	98,19
Hesablanmış alınmamış faizlər	68,48	91.46	5,46	0.08
Vaxtı keçmiş kreditlər :	765,14	6.43	119,87	1,81
Hesablanmış alınmamış faizlər	6,39	8.54	6,67	0,10
Cəmi cari və vaxtı keçmiş kreditlər	11911,89	99.38	6617,17	99.82
Hesablanmış alınmamış faizlər	74,87	0.62	12,13	0.18
Çıxılsın: kreditlər üzrə ehtimal olunan zərər üçün ehtiyatlar	173,16		-91,17	
Çıxılsın: hesablanmış alınmamış faizlər üzrə ehtiyatlar	6,31		-6,47	
Cəmi kreditlər və faizlər	11986,76		6629,30	100
Cəmi: Çıxılsın: kreditlər üzrə ehtimal olunan zərər üçün ehtiyatlar	-179,47		-97,64	
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların cəmi	11807,29		6531,66	

31 dekabr 2024-cü və 2023-cü il tarixlerinə müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların cəminə müvafiq olaraq 74.87 min manat və 12.13 min manat məbləğində hesablanmış faiz gəliri daxildir.

Müştərilərə verilmiş kreditlərin strukturu

	Standart kreditlər	Qeyri-standart kreditlər				CƏMİ	Xüsusi ehtiyatlar
		Qənaətbəxş	Qeyri-qənaətbəxş	Təhlükəli	Ümidsiz		
1	3	4	5	6		7	
Müştərilərə verilən kreditlər cəmi	11540.22	243.16	43.38	85.13	11911.89	-173.16	
Biznes kreditləri h/s	649.64				649.64		
Yaşayış sahəsinin tikintisi və təmirinə f/s kreditlər	1754.04	123.16			1877.2		
Şəxsi məqsədlər üçün f/s kreditlər, cəmi	9136.54	120	43.38	85.13	9385.05		
Hesablanmış alınası faizlər					74.87	-6,31	
Cəmi 2024-cü il	11540.22	243.16	43.38	85.13	11986.76	-179.47	
Cəmi xalis mövqə 2023-ci il	6 462.36	66.83	31.56	56.42	6 629.30	-97.64	

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların faiz dərəcəsi 0%-38.02 % təşkil edir. 31 dekabr 2024-cü il tarixlərinə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə götürülmüş girovun məbləği 23329.9 min manat təşkil edir.

Qeyd 8: Digər Aktivalər

Digər aktivlər

	2024	2023
Digər ödənilməkdə olan məbləğlər	264,17	140,88
Dövlət büdcəsi ilə hesablaşmalar	0,00	0,00
Hüquqi şəxslərin əmlak vergisi üzrə debitor borclar	0,06	0,18
Dövlət sosial müdafiə fondu ilə hesablaşmalar	0,59	0,66
Digər dövlət fondları ilə hesablaşmalar	0,50	0,23
Xidmətlərin alınması üzrə qabaqcadan ödənişlər	33,72	5,90
Digər aktivlərin cəmi	299,44	147,85

Qeyd 9: Maliyyə İstutitulardan borc götürülmüş vəsaitlər

Maliyyə institutlardan borc götürülmüş vəsaitlər

	2024	2023
Bankların kreditləri,	2271,24	2 647,73
Rezident	2260,05	2 631,08
Qeyri rezident	0,00	0,00
Mərkəzi idarəetmə orqanlarının vəsaitləri	0,00	0,00
Hesablanmış ödənilməmiş faizlər	11,19	16,65

Rezident banklardan götürülmüş kreditlərin faiz dərəcəsi 12-13,9% olmuşdur.

Qeyd 10: Digər Passivlər

Digər passivlər

	2024	2023
Digər əməliyyatlar üzrə hesablanmış ödəniləcək məbləğlər	206,14	67,71
Digər ödənilməkdə olan məbləğlər	355,30	157,47
Digər ödənilməkdə olan məbləğlər	5985,10	1500,00
Digər əməliyyatlar üzrə gələcək dövrün gəlirləri	1828,02	1371,64
CƏMI	8374,56	3096,84

Qeyd 11: Kapitalın strukturu

31 dekabr 2024-cü il tarixə kapitalının strukturu aşağıdakı kimi olmuşdur:

İştirakçı kapitalı	2024	2023
Səhimdar kapitalı	300.00	300,00
Keçmiş illərin bölündürülənməmiş mənfəəti	0,00	0,00
Hesabat ilinin bölündürülənməmiş mənfəəti	1297,93	723,11
Diger ehtiyatlar	0,00	0,00
İştirakçı kapitalının cəmi	1597,93	1023,11

Qeyd 12: Faiz gəlirləri və xərcləri.

Faiz gəlir və xərcləri, mənfəət və zərər hesabatında bütün faizli aktivlər üçün faktiki alqı qiyməti əsasında effektiv gəlir metodundan istifadə etməklə hesablama metodu ilə qeydə alınır. Faiz gəlirlərinə, sabit gəlirləri qiymətli investisiya kağızları üzrə əldə edilmiş kuponlar və güzəştli borc vərəqələri üzrə hesablanmış diskont və mükafat, eləcə də diskont edilmiş digər vasitələr daxildir. Kreditlərin qaytarılması şübhəli olduğu halda, o, onların dəyəri əldə oluna bilən dəyərə qədər endirilir.

Buna görə, faiz gəlirləri sonradan əldə oluna bilən dəyəri qiymətləndirmək məqsədilə pul vəsaitlərinin gələcək hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilmiş faiz dərəcəsinə əsasən qeydə alınır.

Faiz gəlirləri və xərcləri

	2024	2023
Faiz gəlirləri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə faiz gəlirləri	3348,07	1973,47
“Nostro” müxbir hesabı üzrə gəlirlər	0,00	0,00
Faiz gəlirlərinin cəmi	3348,07	1973,47
Faiz xərcləri	-844,62	-401,89
Borc götürülmüş vəsaitlər üzrə faiz xərcləri(banklardan)	-256,92	-324,85
Sai rgötürülmüş vəsaitlər üzrə faiz xərclər	-587,70	-77,04
Xalis faiz gəlirləri	2503,45	1571,58

Qeyd 13: Haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri

- aktiv və öhdəlik anlayışlarına yenidən baxılması
- tanınma üçün ehtimal həddinin çıxarılması və tanınmanın dayandırılmasına dair təlimat əlavə edilməsi
- müxtəlif ölçü əsasları üzrə təlimat əlavə olunması və
- mənfəət və ya zərərin əsas fəaliyyət göstəricisi olduğunu və prinsip etibarı ilə digər məcmu gəlirlərdəki gəlir və xərclərin maliyyə hesabatlarının aktuallığını və ya etibarlılığını artırıldığı hallarda mənfəət və ya zərərdə tanınması

Mövcud mühasibat uçotu standartlarından heç birində dəyişiklik edilməyəcəkdir. Bununla birləkdə, əməliyyatlar, hadisələr və şərtlər üçün uçot siyasetlərini müəyyənləşdirməkdə Konseptual Əsaslara etibar edən təşkilatlar mühasibat uçotu standartları ilə başqa cür əlaqələndirilməyən, yenidən işlənmiş Konseptual Əsasları 1 yanvar 2020-ci il tarixindən tətbiq etməli olacaq. Bu təşkilatlar uçot siyasetlərinin yenidən işlənmiş Konseptual Əsaslara hələ də uyğun olub olmadığını müəyyən etməlidirlər.

Dərc olunmuş, lakin hazırda qəbul olunmamış standartlar və şəhrlər

Aşağıdakı verilən dərc olunmuş, lakin 31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən illik hesabat dövrü üçün tətbiqi icbari olmayan yeni və ya dəyişdirilmiş Standartlarının və Şəhərlərin Cəmiyyət tərəfindən erkən tətbiqi həyata keçirilməmişdir.

17 sayılı MHBS Sığorta müqavilələri (Qüvvədə olma tarixi: 01 yanvar 2021-ci il (01 yanvar 2022-ci ilədək uzadıla bilər))

17 sayılı MHBS 2017-ci ilin may ayında 4 sayılı MHBS Sığorta Müqavilələri ilə əvəz edilmişdir. Standart hər hesabat dövründə təxminlərin yenidən ölçüldüyü cari ölçmə modelini tələb edir. Müqavilələr aşağıda göstərilən əsaslar vasitəsilə ölçülür:

- diskontlaşdırılmış ehtimal-orta çəkili pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə,
- açıq risk tənzimlənməsi ilə; və
- qüvvədə olma müddəti ərzində gəlir kimi tanınan müqavilənin əldə edilməmiş mənfəətini təmsil edən müqavilə üzrə xidmət marjası (MXM).

Standart uçot dərəcələrinin dəyişməsini ya mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda ya da birbaşa digər məcmu gəlirdə tanımış arasında seçim etməyə imkan verir. Əldə olunan qərar sigortaçıların maliyyə aktivlərini 9 sayılı MHBS-yə nə dərəcədə uyğun olduğunu eks etdirir.

Əlavə olaraq, qeyri-həyat sigortaları üzrə qeyd olunan sadələşdirilmiş mükafat bölgüsü yanaşması, qısa müddətli müqavilələr üçün öhdəlik hüququna icaza verir. Həyat sigortası şirkətləri tərəfindən yazılmış bəzi müqavilələr üçün 'dəyişkən ödəniş haqqı yanaşması' adlanan ümumi ölçü modelində sigorta sahiblərinin əsas maddələrdən əldə olunan gəlirdə iştirak payı tanınır.

Təxirə salınmış vergilər. BMHS və Azərbaycan vergi qaydaları arasındaki fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfəət vergisinin hesablanması məqsədləri üçün müəyyən aktiv və passivlərin balans dəyərləri arasında müvəqqəti fərqlər əmələ golur. Bu fərqlərin vergilərə təsiri, 1 yanvar 2010-ci il tarixindən qüvvədə olan 20% vergi dərəcəsindən istifadə etməklə qeydə alınır.

Təxirə salınmış vergi aktiv və passivi qüvvədə olan vergi qaydalarına uyğun hazırlanmış yerli vergi bəyannamələri ilə müqayisədə maliyyə hesabatlarına daxil edilmiş müəyyən gəlir və xərc maddələrinin yerli standartlardan fərqli olaraq qeyd olunmasından irəli gələn müvəqqəti fərqlərin vergi təsirini eks etdirir. Təxirə salınmış xalis vergi aktivləri, gələcək gəlirlər vasitəsilə ödənilə biləcək mənfəət vergilərini eks etdirir və balans hesabatında təxirə salınmış vergi aktivləri kimi qeydə alınır. Gələcək dövrlərə keçirilmiş vergi zərərləri üzrə təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri, müvafiq vergi güzəştərinin istifadə oluna biləcəyi dərəcədə tanınır.

İşçilərə sərf olunan xərclər

	2024	2023
İşçilərə sərf olunan xərclər		
Əmək haqqı, mükafat və digər ödənişlər	-746,02	-411,38
Əmək haqqı	-342,59	-346,45
Digər ödənişlər	-403,43	-64,92

Qeyd 15: Ümumi və inzibati xərclər

Haqqlar, komissiyalar və digər gəlir və xərc maddələri xidmətlər göstərildikdə hesablama metoduna əsasən qeydə alınır. Silinməsi ehtimal edilən kreditlər üçün kreditlərin verilməsi üzrə yaranan haqqlar təxirə salınır (müvafiq birbaşa xərclərlə birlikdə) və kredit üzrə effektiv gəlirin təshih edilməsi kimi qeydə alınır. Dividend gəliri dividendlər elan edildiyi tarixdə mənfaət və ya zərərlərdə əks olunur. Segmentlər üzrə təhlil Əməliyyat seqmenti Kredit təşkilatının biznes faaliyyətindən gəlir və xərc yaradacaq bir hissəsidir, bu halda ayrıca maliyyə məlumatı əldə oluna bilən seqnet üzrə resursların paylanması və onun performansının müəyyən edilməsi haqqında qərar verilməsi üçün əsas qərar verən şəxs müntəzəm olaraq əməliyyat nəticələrini gözdən keçirir.

Haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri

	2024	2023
Haqq və komissiya gəlirləri		
Haqq və komissiya gəlirləri	327,34	46,61
Cərimə və dəbbə məbləğləri	104,92	46,27
Digər haqqlar	43,24	1,07
Haqq və komissiya gəlirlərinin cəmi	475,50	93,95
Haqq və komissiya xərcləri		
Vəsait köçürmələrinin görə banklara ödənilmiş haqqlar	-189,48	-14,70
Broker əməliyyatı üzrə haqq və komissiya	0,00	0,00
Digər əməliyyatı üzrə haqqlar	-127,25	-165,67
Haqq və komissiya xərclərinin cəmi	-316,73	-180,37
Xalis haqq və komissiya gəlirlərinin cəmi	158,77	-86,42
	0,00	0,00
Digər gəlirlər (+ məzənnə fərqi)	0,00	0,00
Digər xərclər (- məzənnə fərqi)	0,00	0,00

Qeyd 14: İşçi heyəti üzrə xərclər

İşçilərə sərf olunan xərclərlə bağlı ayırmalar.

Kredit təşkilatının işçilərə verilən əmək haqqları ilə bağlı sosial müdafiə fonduna köçürmələri, çəkildikdə xərc kimi tanınır və işçilərə sərf olunan xərclər kimi qeyd edilir.

Yeni və yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tədbiqi

Aşağıda qeyd olunan yeni və ya düzəliş edilmiş standartlar və şəhərlər ilk dəfə 01 yanvar 2020-ci il tarixindən etibarən başlayan maliyyə hesabat dövrlerində tətbiq olunur:

Əhəmiyyətlilik meyari – 1 sayılı MUBS-ya və 8 sayılı MUBS-ya düzəlişlər (Qüvvədə olma tarixi: 1 yanvar 2020).

MUBSK 1 sayılı MUBS Maliyyə Hesabatlarının Təqdim Edilməsi və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları və Maliyyə Hesabatı üçün Konseptual Çərçivə daxilində əhəmiyyətlilik anlayışını sabit şəkildə tərifləndirən 8 sayılı MUBS Uçot Siyaseti, Uçot Qiymətləndirmələrində Dəyişikliklər və Səhvlərə, məlumatın nə dərəcədə əhəmiyyətli olduğunu dəqiqləşdirən düzəlişləri, eləcə də 1 sayılı MUBS-ya əsasən maddi əhəmiyyətli hesab olunmayan məlumatlara dair dəyişiklikləri tətbiq etdi. Düzəlişlər, xüsusilə:

- Gizli məlumatlara dair tövsiyələrin bu məlumatı təqdim etməmə və ya yanlış təqdim etmə hallarının eyni səviyyədə əhəmiyyətli olduğunu və müəssisənin əhəmiyyətliliyi bütövlükdə maliyyə hesabatları kontekstində qiymətləndirdiyini izah edir;

Biznesin tərif - 3 sayılı MHBS-ya düzəlişlər (Qüvvəyə minmə tarixi: 1 yanvar 2020) Biznesin tərifinə edilmiş düzəliş birlikdə son məhsulu ərsəyə gətirmək bacarığına malik hərəkətlərin və substantiv prosedurların mövcudluğunu tələb edir. "son məhsul" anlayışına düzəliş müştərilərə təqdim olunan mal və xidmətlərə görə əldə olunan gəlirlər, investisiya gəlirləri və digər gəlir yaradın fəaliyyətlərə diqqəti yönəltməklə yanaşı azalan xərclər və digər kiçik iqtisadi fayda şəklində gəlirləri istisna edir. Düzəlişlərin, aktivlərin alınması kimi uçota alınan daha çox satınalmalara səbəb olacağı ehtimal edilir.

Maliyyə Hesabatı üçün Yenidən işlənmiş Konseptual Əsaslar (Qüvvəyə minmə tarixi: 1 yanvar 2020) Birbaşa təsiri ilə standart tənzimləmə qərarlarında istifadə ediləcək və MUBSK tərəfindən yenidən işlənib nəşr edilmiş Konseptual Əsaslar aşağıdakı əsas dəyişiklikləri ehtiva edir:

- maliyyə hesabatı məqsədi kimi idarəetmənin əhəmiyyətinin artırılması
- neytrallıq komponenti kimi ehtiyatlılığın bərpası edilməsi
- hüquqi şəxs və ya təşkilatın bir hissəsi kimi, hesabat verəcək müəssisənin müəyyənləşdirilməsi

Ümumi, inzibati və digər əməliyyat xərcləri

	2024	2023
Əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlərin köhnəlməsi	-23,18	-11,01
Mühafizə xidməti	-13,18	-6,67
Sığorta xərcləri	-0,99	-0,60
Program xərcləri	-40,99	-28,47
Pesəkar xidmətlər üzrə haqqalar	-7,23	-6,50
İcarə xərcləri	-80,24	-49,69
Rabita xərcləri	-33,43	-23,80
Digər xərclər	-33,02	-21,45
Ümumi, inzibati və digər əməliyyat xərclərinin cəmi	-232,26	-148,18

Qeyd 16: Mənfəət vergiləri.

Vergilər, Azərbaycan Respublikasının hal-hazırda qüvvədə olan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hazırlı maliyyə hesabatlarında eks olunmuşdur. İl üzrə mənfəət və zərər hesabatında göstərilən mənfəət vergisi xərci, mənfəət vergisi və təxirə salınmış mənfəət vergisindəki dəyişiklikləri eks etdirir.

Vergi dərəcələri 1 yanvar 2010-cü il tarixindən etibarən 20% müəyyən edilmişdir. Azərbaycan Respublikasında vergiyə cəlb etmə üzrə yekun razılışma prosedurları mövcud deyildir. Vergi bəyannamələri hesabat ilindən sonrakı ilin 31 marta qədər təqdim edilir. Lakin, vergi orqanları qeydlərin və/v ya vergilərin hesablanması qeyri-müəyyən müddət ərzində yoxlayıb dəyişdirə bilərlər.

Cari mənfəət vergisi, hesabat tarixinə qüvvədə olan vergi dərəcələrindən istifadə etməklə il üzrə ehtimal olunan vergiyə cəlb ediləcək mənfəət üzərindən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa bütün vergilər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi, balans aktivləri və passivləri metodundan istifadə etməklə, aktiv və passivlərin vergi əsasları və onların maliyyə hesabatları məqsədləri üçün balans dəyərləri arasında yaranan bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. Təxirə salınmış vergi aktivləri o dərəcədə qeydə alınır ki, bu müvəqqəti fərqlərin istifadəsi üçün gələcəkdə kifayət qədər vergiyə cəlb ediləcək mənfəətin mövcud olacağı ehtimal edilsin. Təxirə salınmış vergi aktivləri və passivləri, balans hesabatı tarixində tam və ya əsas etibarilə qəbul olunmuş vergi dərəcələri əsasında aktivin realizasiya və ya passivin ödəniləcəyi dövrə tətbiq ediləcək vergi dərəcələrindən istifadə edərək hesablanır.

Qeyd 17: Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

Kredit təşkilatı daxilində risklərin idarə edilməsi xidməti maliyyə (kredit, bazar, coğrafi, valyuta, likvidlik və faiz dərəcəsi), əməliyyat və hüquqi risklər ilə münasibətdə həyata keçirilir. Risklərin idarə edilməsi xidmətinin əsas məqsədi risk limitlərini müəyyən etmək və müvafiq olaraq risklərin bu limitlər çərçivəsində qalmasını təmin etməkdir.

Kredit riski. Qarşı tərəfin ödəmə müddəti başa çatmış kreditləri tam ödəyə bilməməsi halında, Kredit təşkilatı kredit riskinə məruz qalır. Kredit təşkilatı, bir borcalan və ya borcalanlar qrupu, coğrafi və ya fəaliyyət seqmentləri ilə əlaqədar üzərinə götürdüyü risk məbləğinə limitlər qoymaqla, üzləşdiyi kredit risklərini idarə edir.

Bazar riski. Kredit təşkilatı, bazar risklərinə məruz qalır. Bazar riskləri faiz dərəcəsində, valyutadakı və kapital qoyuluşlarındakı açıq mövqelərdən yaranır, belə ki, bütün bunlar ümumi və xüsusi bazar dəyişikliklərinin təsirinə məruz qalır. İdarə Heyəti qəbul edilə bilən riskin dəyəri üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir. Buna baxmayaraq, bu yanaşmadan istifadə daha əhəmiyyətli bazar dəyişiklikləri baş verdikdə, bu limitlərdən kənara çıxı bilən zərərlərin qarşısını alır.

Coğrafi risk. 31 dekabr 2024-cü il tarixinə aktiv və passivlərinin coğrafi strukturu aşağıdakı kimidir:

	Cəmi aktivlər	Cəmi pasivlər	31.12.2024	31.12.2023
Azərbaycan	12243,73	10645,80	1597,93	1023,11
İÖİT ölkələri*	0,00	0,00	0,00	0,00

* İÖİT – İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkışaf Təşkilatı

Xarici valyuta riski. Kredit təşkilatı, maliyyə mövqeyi və pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə qüvvədə olan xarici valyuta məzənnələrinin dəyişməsi nəticəsində xarici valyuta riskinə məruz qalır.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2024-cü il tarixində Kredit təşkilatının məruz qaldığı xarici valyuta məzənnəsi riski eks olunur. Cədvəldə valyuta növləri üzrə aktiv və passivlərinin balans dəyərləri göstərilir. 31 dekabr 2024-cü il tarixinə Kredit təşkilatının valyutalar üzrə mövqeyi aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2024-CÜ İL	2023-Cİ İL		
	CƏMİ	Xarici valyutada	CƏMİ	Xarici valyutada
Nağd vəsait və hesab qalıqları	33,9	0,00	25,15	0,00
Müştərilərə verilən kreditlər	11986,76	0,00	6629,30	0,00
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	103,1	0,00	63,02	0,00
Digər aktivlər (ehtiyat çıxılmaqla)	299,44	0,00	147,85	0,00
Aktivlərin cəmi	12423,20	0,00	6865,32	0,00
Öhdəliklər				
Bankların kreditləri,	2271,24	0,00	2 647,73	0,00
Mərkəzi idarəetmə orqanlarının vəsaitləri	0,00	0,00	0,00	0,00
Digər öhdəliklər	8374,56	0,00	3096,84	0,00
Öhdəliklərin cəmi	10645,8	0,00	5744,57	0,00
Xalis mövqe	1777,4	0,00	1 120,75	0,00

Likvidlik riski. Likvidlik riski, aktiv və passivlərin ödəmə tarixləri uzlaşmayan hallarda ortaya çıxan risk kimi müəyyən edilir. Kredit təşkilatı bu riskin idarə edilməsində aktiv və öhdəliklərin idarə olunması prosesinin bir hissəsi olan müştəri ba bank əməliyyatları üzrə gələcəkdə gözlənilən nəğd pul vəsaitinin axınının gündəlik monitoringini həyata keçirir.

Aktiv və passivlərin ödəmə müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunluğu və/və ya nəzarət altında saxlanılan qeyri-uyğunluğu Kredit təşkilatının idarə edilməsi üçün mühüm massəldədir. Ümumiyyətlə, banklar çox nadir hallarda müddətlərə və dərəcələrə tam uzlaşırlar, çünki əməliyyatlar çox vaxt qeyri-müəyyən müddətdə aparılır və müxtəlif növlərə aiddir. Qeyri-uyğunluq mövqeyi potensial olaraq gəlirliliyi artırır, lakin zərər riskini də yüksəldir. Aktiv və passivlərin ödəmə müddətləri, habelə faiz hesablanması passivlərin ödəmə müddətləri tamamlananda, onları münasib qiymətlə əvəz etmək imkanı Kredit təşkilatının likvidliyinin, faiz və mübadilə dərəcələrinin dəyişməsi riskinin qiymətləndirilməsində önemli amildir.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Kredit təşkilatının likvidlik mövqeyi aşağıdakı kimi olmuşdur:

Aktivlər	0-30	31-90	91-180	181-270	271-365	1 ildən 2 ilə qədər	2 ildən artıq	Cəmi
Nağd vəsait və hesab qalıqları								
Nağd vəsait	22,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22,07
Cari hesablar	11,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11,83
Müştərilərə verilən kreditlər	197,38	318,66	1028,01	1466,1	2417,2	2670,54	3814,00	11911,89
Müştərilərə verilən kreditlər üzrə mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün xüsusi ehtiyat	-179,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-179,47
Xalis kreditlər	17,91	318,66	1028,01	1466,1	2417,2	2670,54	3814	11732,42
Əsas vəsaitlər və Qeyri-maddi aktivlər (amortizasiya)	0,00	0,00	0,00	0,00	103,1	0,00	0,00	103,1

çıxılmaqla)								
Diger aktivlər (ehtiyat çıxılmaqla)	299,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	299,44
Hesablanmış alınacaq faizlər	74,87	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	74,87
Aktivlərin cəmi	426,12	318,66	1028,01	1466,1	2520,3	2670,54	3814	12243,73
Bankların kreditləri	0,00	1682,96	0,00	0,00	0,00	588,28	0,00	2271,24
Mərkəzi idarəetmə organlarının vəsaitləri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Diger öhdəliklər	8374,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8374,56
Cəmi öhdəliklər	8374,56	1682,96	0,00	0,00	0,00	588,28	0,00	10645,8
Xalis məbləğ 2024	-7948,44	-1364,3	1028,01	1466,1	2520,3	2082,26	3814	1597,93
Xalis məbləğ 2023	-2911,03	278,80	796,01	1068,62	2264,91	-507,09	32,89	1023,11

Faiz dərəcəsi riski. Kredit təşkilatı, maliyyə vəziyyəti və nağd vəsaitlərin hərəkəti üzrə qüvvədə olan bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsindən riskə maruz qalır. Faiz marjaları belə dəyişikliklər nəticəsində arta bilər, amma gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdikdə zərərləri aşağı sala və ya yarada bilər.

Qeyd 18: Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər

Vergi qanunvericiliyi. Azərbaycan Respublikasında işgüzar fəaliyyəti tənzimləyən qanunvericilikdə və xüsusişə vergi qanunvericiliyində əməliyyatlar haqqında bir neçə şərhə yol verən maddələr mövcuddur. Bundan əlavə, kifayət qədər normativ əsası olmayan hallarda, vergi orqanları Bankın fəaliyyəti və əməliyyatları, o cümlədən müəssisənin əməliyyatlarının təsnifləşdirilməsini, öz mövqelərindən çıxış edərək şərh edə bilərlər. Bu səbəbdən Kredit təşkilatının rəhbərliyinin işgüzar fəaliyyətinə dair rəyi, vergi orqanlarının rəyi ilə üst-üstə düşməyə bilər.

Müəyyən əməliyyat məsələlərinə vergi orqanları tərəfindən etiraz edilərsə, Kredit təşkilatının hazırkı və keçmiş əməliyyatlarına cərimələr tətbiq edilə bilər. Əməliyyatlar üzrə faktiki vergi məbləğinin minimal ola bilməsinə baxmayaraq, cərimələr əhəmiyyətli ola bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, hazırkı maliyyə hesabatları Kredit təşkilatının əməliyyatlarını düzgün eks etdirir. Müəyyən əməliyyat məsələlərinə vergi orqanları tərəfindən etiraz edildiyi təqdirdə, Kredit təşkilatının əməliyyatlarına əlavə vergilər, cərimələr və yüksək faizlər tətbiq edilə bilər. Vergi illəri, vergi orqanları tərəfindən yoxlanılmaq üçün üç il ərzində açıq qalır.

Kapital öhdəlikləri.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Kredit təşkilatının əhəmiyyətli kapital öhdəlikləri olmamışdır.

Kreditlərlə bağlı öhdəliklər.

Kreditlərlə bağlı öhdəliklərə kreditlərin verilməsi ilə bağlı öhdəliklər, akkreditivlər və zəmanətlər aid edilə bilər. Həmin öhdəliklərin müqavilə üzrə nəzərdə tutulmuş ödəniləcək məbləğləri, müştəri tərəfindən kredit müqaviləsində nəzərdə tutulmuş məbləğin tam şəkildə tələb edilməsi, müştəri tərəfindən öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi və təminatın qiymətdən düşməsi ilə bağlı riskləri nəzərə almaqla müəyyən edilir.

Qeyd 19: Maliyyə vəsítələrinin ədalətli dəyəri

Ədalətli dəyər, məcburi satış və ya ləğv etmədən fərqli olaraq maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə vəsítəsinin mübadilə edilə bildiyi məbləği təşkil edir və ən yaxşı olaraq bazar qiyməti ilə sübut edilir. Maliyyə vəsítələrinin təxmin edilən ədalətli dəyəri Bank tərəfindən mövcud bazar məlumatlarından və müvafiq qiymətləndirmə metodologiyalarından (bunlar mövcud olduqda) istifadə etməklə müəyyən edilir. Lakin, təxmin edilən ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi üçün bazar məlumatlarını təhlil edərək, fərziyyələrdən istifadə etmək lazımdır. Maliyyə vəsítələrinin ədalətli dəyərini qiymətləndirərkən, rəhbərlik mövcud bazar məlumatlarından istifadə etmişdir. Lakin, bazar məlumatları mövcud şəraitlərdə satışdan realizasiya oluna bilən dəyəri tam eks etdirməyə bilər.

Ədalətli dəyərlə qeydə alınan maliyyə vəsítələri. Pul vəsítələri və onların ekvivalentləri, eləcə də satış üçün nəzərdə tutulan qiymətləri investisiya kağızları balans hesabatında ədalətli dəyərlə qeydə alınır. Satış üçün nəzərdə tutulan müəyyən qiymətləri investisiya kağızları üçün açıq bazarda müstəqil qiymətlər mövcud deyil.

Rəhbərlik həmin aktivlərin ədalətli dəyərini onların balans dəyərinə əsasən müəyyən edir. Xarici valyuta əməliyyatları. Xarici valyutada denominasiya edilən əməliyyatlar həmin əməliyyat günü qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə qeydə alınır. Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlardan yaranan məzənnə fərqləri həmin gün qüvvədə olan valyuta məzənnəsindən istifadə etməklə manfaət və zərər hesabatına daxil edilir. Xarici valyutada denominasiya edilən monetar aktiv və passivlər, AMB- nin balans tarixinə olan rəsmi valyuta məzənnəsi ilə Azərbaycan Manatına çevirilir. Ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən borc qiymətli kağızlar və digər monetar maliyyə aktivləri üzrə məzənnə fərqləri, xarici valyuta mövqeyinin yenidən qiymətləndirilməsi üzrə gəlirlər və zərərlərə aid edilir. Diliq əməliyyatları və ya satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlar kimi qeyri-monetary maddələr üzrə məzənnə fərqləri, ədalətli dəyər üzrə gelir və ya zərərin bir hissəsi kimi qeydə alınır. 31 dekabr 2024-cü il tarixə və 31 dekabr 2023-cü il tarixə xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində istifadə edilən valyuta məzənnəsi belə olmuşdur: 1ABŞ dolları = 1,7000 manat

Hal-hazırda, Azərbaycan Manatı digər ölkələrdə sərbəst dönerli valyuta hesab edilmir.

Əvəzləşdirmə.

Balans hesabatında maliyyə aktiv və passivlərinin əvəzləşdirilməsi və alınan xalis məbləğin hesabatda əks olunmasına yalnız o zaman icazə verilir ki, qeydə alınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün hüquqi əsas və xalis əsasda və ya eyni zamanda aktivi realizasiya etmək və ya passivi ödəmək niyyəti mövcuddur.

Ehtiyatlar.

Ehtiyatlar aşağıdakı hallarda qeydə alınır: Bokt hal-hazırda keçmiş hadisələrin nəticəsində hüquqi və ənənəvi öhdəliyə malik olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərə yaranan vəsaitlərin çıxdığı edilməsinin tələb olunması ehtimalı olduqda və öhdəlik məbləğinin etibarlı qiymətləndirilməsi mümkün olduqda.

Qeyd 20 : Maliyyə alətləri kateqoriyalarının maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatla üzvləşdirilməsi.

MUBS 39 “Maliyyə alətləri: “ Tanınma və Qiymətləndirme”-ə əsasən Kredit təşkilatı aktivlərini 31 dekabr 2024-cü il tarixinə yuxarıdakı kateqoriyalara əsasən maliyyə aktivləri tanınması aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir.

Maliyyə aktivləri	2024	2023
Nağd vəsait və hesab qalıqları	33,9	25,15
Müştərilərə verilən kreditlər	11986,76	6629,3
Müştərilərə verilən kreditlər üzrə mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün xüsusi ehtiyat	-179,47	-97,64
Digər aktivlər	299,44	147,85
Maliyyə aktivlərinin cəmi	12140,63	6704,66
Qeyri-maliyyə aktivləri		
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	103,1	61,32
Qeyri-maliyyə aktivlərinin cəmi		1,7
Aktivlərin cəmi	12243,73	6767,68
Maliyyə öhdəlikləri		
Bankların kreditləri,	2271,24	2647,73
Mərkəzi idarəetmə orqanlarının vəsaitləri	0,00	0,00
Digər öhdəliklər	8374,56	3096,84
Maliyyə öhdəliklərin cəmi	10645,80	5744,57

Qeyd 21: Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Hazırkı maliyyə hesabatlarında tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, tərəflərdən biri digərinə nəzarət edə bilsin və ya digər tərəf maliyyə, yaxud əməliyyat qərarları qəbul edərkən ona mühüm təsir göstərə bilsin (BMS 24 “Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar” Standartında açıqlandığı kimi). Əlaqəli tərəflər arasındaki münasibətləri nəzərə alarkən, həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, məzmununa diqqət yetirilir.

Hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr

Hesabat dövründən sonra Kredit təşkilatında hesabata əhəmiyyətli təsir edəcək hadisələr baş verməmişdir.
Hesabat 2 (iki) nüsxədən ibarət tərtib olunmuşdur.
Hesabatla ilə tanış oldum:

**BOKT "KREDEX" QSC-nin
Direktoru:**

Namiq Məmməd oğlu Baxışov

